

Slutrapport pilotresurscentra hedersrelaterat våld och förtryck 2020, Västra Götaland¹

Styrning och samverkan regionalt

Pilotprojektet i Västra Götalands län är uppdelat i två fristående delar. En del där Fyrbodals Kommunalförbundet är huvudman med 14 kommuner samt tre avtalskommuner. Länsstyrelsen helfinansierar projektet i Fyrbodals kommun, nedan kallad Resurscentrum. Den andra delen avser Göteborgs Stad med 6 resursteam vilka verkar i alla 10 stadsdelar. Länsstyrelsen delfinansierar projektet i Göteborgs Stad.

I uppdraget från Länsstyrelsen har samverkan mellan Fyrbodals kommun och resursteamerna i Göteborgs Stad ingått i form av erfarenhetsutbyte och utbildning. Vid behov har samverkan i ärenden med Nationella kompetensteamet, Utrikesdepartementet samt ideella organisationer förekommit.

I följande redovisning har respektive projekt redovisat sin del.

Göteborgs Stad

Sammanhållande för teamen är Dialoga kunskapscentrum för våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck (HRV). Dialoga ingår i Social resursförvaltning, Göteborgs Stad, en övergripande stödförvaltning för hela Göteborgs Stad. Dialogas samordnare och enhetschef har från projektet start träffat resursteamens chefer två gånger per termin. Syftet med mötena har varit att följa upp teamens arbete, utbyta information samt diskutera det planerade arbetet. Projektet har haft ett starkt stöd hos dessa chefer.

Inom staden finns en övergripande organisation för arbete med hedersrelaterat våld och förtryck. Resursteamerna finns representerade i Stadens myndighetsövergripande arbetsgrupp där Dialoga är sammankallade. Övriga i arbetsgruppen är exempel polis, åklagare, skola, socialtjänst, åklagare och Barnahus.

Resursteamerna har samverkan som grundpelare i sitt uppdrag där teamen blir en kompletterande stödinsats. Varje insats från teamens sida kräver kontakt och samarbete med myndigheter, skolförvaltningar, civilsamhället eller andra som möter barn och vuxna som utsätts eller riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck. Under 2020 har resursteamerna stärkt sin samverkan med de aktörer som möter målgruppen. Detta har till exempel skett via inbjudningar till samverkansmöten i syfte att skapa en gemensam bild av klientens utsatthet. En större möjlighet till en mer rättssäker bedömning och bättre stödinsats har skapats.

Framgångsrik samverkan

- Resursteamerna har under projekttiden inlett en samverkan med Göteborgs Stads Barnahus där företrädesvis samordnaren anlitas som sakkunnig i aktuella ärenden. Barnahus uppger att detta ger dem en god kunskaphöjning och att de känner sig säkrare i att själva bedöma när det finns inslag av heder i inkommande ärenden.

¹ Regeringsuppdrag S2017/07420/Jam

- Samverkan och konsultativt stöd har ökat med till exempel polis, civilsamhället, Åklagarmyndigheten, Skatteverket samt ST läkare vid akutmottagning.

Utmaningar i samverkan

- Resursteamerna har konstaterat att behov av utbildning delvis är mycket stort hos yrkesverksamma. Då vissa kompetenshöjande insatser ingår i uppdraget får teamen axla rollen som specialister. Detta faller inte alltid i god jord då förståelsen för komplexiteten i dessa ärenden ibland saknas. Under 2020 upplever teamerna dock att samverkan ökat i takt med att de blivit mer kända i stadens olika verksamheter.
- Resursteamet har upplevt en svårighet i att nå myndighetsutövande socialtjänst med sina konsultativa tjänster. De hade önskat ett tydligare budskap från ledningen för dessa verksamheter för att bättre nyttja kompetensen som teamerna besitter för att göra säkrare bedömningar och insatser i dessa svåra och komplexa ärenden
- Resursteamet beskriver att de kommit i kontakt med utsatta i ett skede där många beslut redan är tagna och som inte alltid har gynnat den utsatta. Resursteamerna önskar vara en självklar del i arbetets initiala skede, till exempel vid hot- och riskbedömningar.

Fyrbodalen

Resurscentrum är en förstärkning av Barnahus Fyrbodalen. Styrgruppen är densamma som Barnhusets styrgrupp med representanter från hälso- och sjukvård, socialtjänst, polis, åklagare, Barnahus och Resurscentrum. Samordnaren är anställd i Barnahus Fyrbodalen, övriga i arbetsgruppen hos respektive arbetsgivare; elevhälsa, ungdomsmottagning, socialtjänst, polis och hälsokällan.

Resurscentrum har ett gott stöd av IFO chefsnätverk, socialchefs nätverk och Barnhusets styrgrupp.

Framgångsrik samverkan

- Arbetsgruppens bredd medför att Resurscentrum fått med sig hela kedjan av främjande, förebyggande och åtgärdande. Likaså en ökad förståelse för varandra och kollegors arbetsområde.
- Vägledning särskilt framtagen i arbetsgruppen med grund i respektive arbetsområde riktad till yrkesverksamma.
- Lathund framtagen av Ungdomsmottagningen som stöd i mötet med unga där frågan om möjlig utsatthet och risker för hedersrelaterat våld och förtryck kan belysas.
- Kill- och tjejgrupper har startats av representanter från Hälsokällan och Ungdomsmottagningen. Gruppverksamheten genererade mycket positivt gensvar från ungdomarna. Ungdomarna uttrycker bland annat en frustration att inte fler liknande samtal förs i skolan. De vill leva ett liv fritt från våld och förtryck.
- Informationsfilm riktad till gymnasieelever har tagits fram.

- Utbildningar och föreläsningar som genomförts har genererat ökad kunskap och medvetenhet vilket framkommit både vid utvärderingar och i arbetet. Resurscentrum kan däremot inte se att fler ärenden inkommit eller att fler sökt stöd. Dock finns en övertygelse om att både direkt utsatta och yrkesverksamma som deltagit i utbildningarna har mer kunskap om var de kan vända sig för stöd och hjälp och att det finns en större kunskap och förståelse bland yrkesverksamma för hedersrelaterat våld och förtryck.

Utmaningar i samverkan;

- Att nå ut till alla 17 kommuner i Resurscentrum
- Att vara anställd i en kommun och verka i hela Fyrbodals kommun genom Resurscentrum
- Att komma in tidigare i ärenden
- Brist på mandat i ärenden
- Olika synsätt om vad som kan göras i ärenden
- Svårigheter med acceptans för olika professioners möjligheter att utreda i ärenden
- Svårt att nå samtliga verksamheter inom VGR (Västra Götalandsregionen)
- Oklart hur informationen om Resurscentrum förmedlats vidare till de som möter målgruppen

Förankring i länet under 2020

Göteborgs Stad

Göteborgs Stad Social resursförvaltning inkom 2018 med en ansökan om medel hos Länsstyrelsen för uppstart av resursteam heder i stadsdelarna. Resursteamet organiserades fram till och med 20-12-31 utifrån stadsdelsförvaltningarna med en struktur för samordning inom Göteborgs Stad. Ansvarig för samordningen är Social resursförvaltning. Fyra av teamen består av sammanlagt fem heltidsanställda medan de övriga två teamen har en heltid fördelad på tre personer respektive två personer som delar på en 70% tjänst.

Förankringen inom Göteborgs Stad ser olika ut i de olika stadsdelarna. En tydlig skillnad som samordnaren ser är att de team som har resursteam integrerat i sina tjänster har mer stöd i ordinarie strukturer, såsom handledning och teammöten. De övriga teamen som har heltidstjänster beskrev från början en större isolering och brist på sammanhang. De har därför organiserat sig med regelbundna möten och de hjälps åt att handla varandra i ärenden och presentationer i varandras stadsdelar. Det är även samordnarens uppfattning att de heltidsarbetande i högre utsträckning tar del av metodhandledning av samordnaren.

Fyrbodals kommun

Resurscentrum är förlagd som förstärkning av Barnhus Fyrbodals kommun. Styrgruppen är densamma som i Barnhus ordinarie verksamhet. I styrgruppen ingår representanter från hälso- och sjukvård, socialtjänst, polis, åklagare, Barnhus och Resurscentrum. Det har tillskapats en referensgrupp med representanter från kommun, hälso-

sjukvård samt idéburen verksamhet. Av Fyrbodals 14 kommuner och 3 avtalskommuner har en kommun inte kontaktat resurscentrum.

Beskrivning av länets resurscentrum

Göteborgs Stad

- Resursteam heder har bestått av sex team som vänt sig till både invånare och yrkesverksamma i Stadens tio stadsdelar.
- Stödet till yrkesverksamma har till största delen bestått av konsultationer i form av rådgivning och stöd direkt i ärenden. Teamen har bistått yrkesverksamma med hot- och riskbedömningar samt rådgivning och i vidare handläggning. Ett hinder för att nå yrkesverksamma är att kunskapsnivån hos dessa är ojämn. Detta styrks i Amandakommissionens rapport² där utredarna påpekar att bristande kunskap är en risk i dessa svåra och komplexa ärenden.
- Stödet till utsatta har visat sig vara mer omfattande än vad som uppfattades från början. När teamen började räkna antalet kontakter framkom att många initiativ från yrkesverksamma gick över i kontakt med utsatt. Detta gäller inte minst de kontakter som tagits av personer utanför myndighetsutövningen såsom kuratorer inom olika verksamheter.
- En begränsning i kontakten med utsatta är att stödkontakter till barn och ungdomar under 18 år inte är möjligt utan medgivande från vårdnadshavare. I de fall den unge förekommer i ett öppet ärende inom socialtjänsten har det varit möjligt men när ärendet avslutas måste även resursteamets stödinsats avslutas.
- Resursteamet har gemensamt tagit fram informationsmaterial för alla 6 team. Ett av resursteamet har arbetat med statistik för samtliga team som sammanställts månadsvis. Då efterfrågan på konsultationer har sett olika ut hos resursteamet har de kunnat stötta varandra i mer komplexa ärenden och kunnat delta i varandras möten med till exempel socialsekreterare eller skolkurator. De har även genomfört flera föreläsningstillfällen för samverkanspartners oberoende av vilken stadsdel de tillhört.

Statistik

- Fram till 30 november 2020 har resursteamet varit i kontakt med 353 unika ärenden. Av dessa har 64(18%) enskilt utsatta personer på eget initiativ tagit kontakt med teamen. Ärendena har totalt generat över 1000 kontakter varav en väsentlig del varit med utsatt person.
- 50 % av ärendena har kommit via socialtjänst. Cirka 30% kommer från skolan, främst grundskolan. Ofta leder kontakten till att en orosanmälan görs till socialtjänsten med fortsatt stöd till personal och elev.
- I 54% av ärendena är kontroll och begränsningar den vanligaste våldsutsattheten. Samma person kan vara utsatt för flera våldsformer. 38% fysiskt våld

² Amanda-kommissionen Granskning av Göteborgs Stads arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck 2017–2018 Katarina Norberg och Mikael Thörn 2020-03-31

och 36% psykiskt våld. 11% har varit utsatt för sexuellt våld och 6 % för könsstympning.

- De som utsätter sin anhöriga för våld är företrädesvis föräldrar, 66% av ärendena och syskon i 26%. I 22% är det övrig släkt och i 11% är det personens partner som utövat våldet. En utsatt kan vara utsatt av flera personer.

Fyrbodal

- Samordnaren är anställd i Barnahus, övriga i arbetsgruppen hos respektive arbetsgivare; elevhälsa, ungdomsmottagning, socialtjänst, polis och hälsokällan.
- Grund- och spetsutbildningar är oftast i smågrupper med dialog på lokal plats. Större utbildningssatsningar riktade till olika yrkesgrupper.
- Handledning och processtöd till yrkesverksamma vad gäller till exempel bortförda barn, skapa skydd åt utsatta samt stöd i frågor om utreseförbud.
- Resurscentrum besitter hög kompetens kring hedersrelaterat våld och förtryck och har ett stort kontaktnät med experter i ämnet. Detta gör att yrkesverksamma som hör av sig snabbt får stöd och hjälp. Yrkesverksamma känner sig bekväma att ta kontakt då det är en välkänd verksamhet.
- Arbetsgruppens bredd från olika myndighetspersoner och behandlare till främjande och förebyggare öppnar för nya arbetssätt med möjlighet att nå en vidare grupp av yrkesverksamma.
- Under året har polisens medverkan i arbetsgruppen legat på sparlåga (en av representanterna har bytt jobb och den andra har varit långtidssjukskriven) vilket har gjort att samarbetet med polisen inte har utvecklats som önskats.
- Arbetsgruppen har tagit fram en *Vägledning* som skickats ut till olika myndigheter
- Utökning av målgruppen från 13–19 till 10–26 gjordes i projektet med hänsyn till att hälsosamtalen i skolan görs i lägre åldrar och dels att många som lämnar sina familjer gör det från och med 18 år.
- Utsatta personer har möjlighet att själva vända sig till Resurscentrums särskilda stödtelefon.
- Samordnaren har under 2020 erbjudit konsultationer till socialtjänst, rättsväsendet, hälso-sjukvård och skola i ärenden med hedersrelaterat våld och förtryck. Samordnaren har även deltagit i Barnhusets samråd i ärenden med hedersrelaterat våld och förtryck. Samarbete har även skett med Nationella kompetenscentra, Utrikesdepartementet samt ideella organisationer förekommit.
- Samordnaren har vidare ansvarat för att leda och hålla ihop projektet genom arbetsgruppsmöten, dokumentera och rapportera till Länsstyrelsen, styrgrupp och följeforskare. Samordnaren leder arbetsgruppen som har bildats för att driva arbetet ute i kommunerna.

- Arbetsgruppen har under 2020 utarbetat förslag på frågor och rutiner för att hedersrelaterat våld och förtryck ska upptäckas i ett tidigt skede vilket resulterade i ett vägledningsdokument för yrkesverksamma våren 2020.

Stödet till den utsatta målgruppen

- Stöd till utsatta genom konsultationer till yrkesverksamma.
- Tillgänglighet genom ett gemensamt bemannat stödtelefon.
- Film om "Våld riktat till unga" inför bland annat sommarlovet.
- Samtalsstöd till enskilda skulle behövas i större utsträckning men svårt att förena med lagstiftningen för de under 18 år utan föräldrars medgivande.
- Gruppverksamhet för killar respektive tjejer.

Utmaningar i mötet med yrkesverksamma

- Barnahus Fyrbodals arbetsområde omfattar 17 kommuner. Utmaningen är att nå ut med information till rätt personer.
- En del ser inte möjligheter med utbildning utan är "färdigutbildade"
- Alla är inte positiva till samverkan.
- Skört att bygga kompetensen på samordnaren.
- Konsultationer kan uppfattas som direktiv.

Statistik

- 283 konsultationer under året.
- 645 deltagare på konferenser varav de flesta från socialtjänst och skola.
- De flesta ärendena har inkommit via socialtjänsten därefter skola och polis.
- Merparten av ärendena har varit flickor och utsatta av sin familj.

Uppföljning av arbetet

Ingen regional uppföljning utöver det som ingår i projektet med följeforskning, loggbok och statistikinsamlande har skett inom Göteborgs stad. Barnahus Fyrbodals har under 6 månader under 2020 utvärderat alla konsultationer inom barnahus, dvs även de som inte tillhör Resurscentrum. Näst intill 100% av de yrkesverksamma är nöjda med det stöd de erhållit. Utvärderingar har gjorts löpande av konferenser och utbildningar.

Båda projektens samordnare ingår i arbetsgruppen för systematiskt uppföljningsarbete som görs tillsammans med Sweco och resurscentraprojektets nationella samordning. Uppföljning med framtaget material förväntas komma igång under 2021.

En sammanfattande analys av utvecklingen av RC-verksamheterna – från start till projekttidens avslutande

Göteborgs Stad

- De team som haft heltidsanställda har i högre grad arbetat strategiskt i Staden och har samverkat kring gemensamma föreläsningar, tagit fram informationsmaterial, ingått i arbetsgrupper kring särskilt utsatta grupper, med mera. Det utrymmet har inte funnits inom de team som haft del av sin tjänst i teamen.
- Resursteamerna har tillsammans anordnat 160 informationstillfällen för 2119 yrkesverksamma personer varav 729 socialsekreterare. En generell kunskapshöjning har därigenom blivit möjlig
- Resursteamerna har fungerat som stöd i nya ärenden samt i ärenden som är under utredning inom myndighetsutövande socialtjänst. Initialt har de kunnat ge stöd i hot- och riskbedömningar samt deltagit i bedömning kring fortsatt arbete i ärenden. Resursteamerna har i vissa fall haft egna stödjande samtal med utsatta i aktuella ärenden i syfte att motivera att ta emot hjälp eller i ärenden där bedömningen är att personen inte behöver eller vill skyddsplaceras men kan behöva stöd. Resursteamets roll blir i de flesta fall att ge stöd, vägledning och bidra till att personen får kontakt med relevant myndighet.
- Resursteamerna har erfarit att arbets sättet att erbjuda mobilitet, flexibilitet och anonymitet har gynnat kontakten med utsatta. De har kunnat skapa en trygg bas där risken för röjning varit minimal. Ofta har den utsatta efter etablerad kontakt och med stöd av teamen valt att ta emot hjälp av myndigheterna. I vissa fall har teamet funnits med som stöd genom hela processen.
- Ett av huvuduppdragen har varit att nå utsatta men erfarenheten är att det varit svårt att nå målgruppen. Ett av skälen är den bristande tillit för myndigheter som finns hos målgruppen. Resursteamerna har dock haft omfattande kontakt med utsatta där yrkesverksamma tagit första kontakten, detta gäller företrädesvis vuxna personer.
- I ärenden där en orosanmälan redan är gjord och skolan upplever ”att inget görs” kan teamet träffa eleven tillsammans med personal för att göra en bedömning om ytterligare information behöver komma till socialtjänstens kännedom. Här bidrar teamens specifika kunskap inom området till att rätt frågor ställs och att ny information blir tillgänglig.

Fyrbodal

- Det fanns ifrån start ett stort intresse för projektet bland chefer, politiker och beslutsfattare. Ett beslut togs om att Barnhus Fyrbodal var en befintligt fungerande samverkansorganisation som projektet skulle kunna gå in i. Styrgruppen i Barnhus Fyrbodal gavs mandat att bedriva projektet.
- Resurscentrums arbetsgrupp tillsattes tidigt våren 2019 och strax därefter var samordnare på plats. Regelbundna möten upprättades med arbetsgrupp, styrgrupp och en referensgrupp som utsågs. Barnhus Fyrbodal arbetar efter en tydlig modell med konsultationer, utbildningar och samråd som Resurscentrum efterföljde med gott resultat. Allt detta underlättade för att snabbt vara igång med det operativa arbetet. Det har varit viktigt att det funnits en samordnare med mandat i verksamheten.

- Befintlig projektbeskrivning gav tydliga uppdrag. Dessutom gav styrgruppen Resurscentrum arbetsuppgifter att lösa, som till exempel att skapa en Vägledning. Den ska ge möjligheter till likvärdigt stöd över hela Fyrbodal
- Ett aktivt arbete med implementering har bedrivits. Beslutsleden från politiker, chefer och medarbetare har visat intresse i frågan och fått löpande information vilket främjat delaktigheten. Information och spridning av Resurscentrum behöver ske kontinuerligt och det är av stor vikt att det finns nyckelpersoner i varje kommun som kan hålla kunskapen vid liv. Samverkan är en färskvara och behöver ges tid.
- Genom utökande av målgruppen från 13–19 år till 10–26 år ges större möjlighet att komma in tidigare i ärenden respektive kunna fortsätta stödet för utsatta under en längre tid om behov finns.
- Planeringen av arbetet nästkommande år har varit en osäkerhetsfaktor eftersom besked om fortsatta medel har kommit sent. Det har påverkat personalgruppen från år till år. Kontinuitet och framförhållning hade underlättat för alla.
- Genom deltagandet i utbildningar och konferenser har kompetensen delvis höjts. Det går att utläsa i frågeställningar, i konsultationer och att hedersärenden uppmärksammas i myndigheterna i större utsträckning. Personalen förstår att det är ett hedersärende och tar större hänsyn till det. Därigenom ökar handlingskraften och efterfrågan om rutiner och fortsatt kompetensutveckling.

Länsstyrelsens reflektioner och analys av resurscentraprojektet i Västra Götaland.

De båda projekten inom Västra Götaland visar vikten av en vilja från politiker och ledning att öka kunskapen kring hedersrelaterat våld och förtryck (HRV) och att möjliggöra stöd till utsatta. Den viljan har funnits och finns i de båda projekten och är en grund för att arbetet i Västra Götaland kunnat utvecklas positivt. Under den relativt korta tiden från våren 2019 fram till idag av operativt arbete har ett stort arbete gjorts.

Framgångsfaktorer i arbetet

- Samordnarnas specialistkunskap och erfarenhet av arbete med HRV.
- Arbetsgruppernas kunskap av hedersrelaterat våld och förtryck och deras förmåga till flexibilitet och mobilitet i arbetet
- Stödet från Nationella samordningen och Nationella kompetensteamet med utbildning och handledning.
- Resurscentrum i Fyrbodal och möjligheten att gå in i den befintliga strukturen och organisation som Barnhus Fyrbodal innebar.
- Framtagande av vägledning, instagramkonto, information och utbildning till yrkesverksamma som mottagits med stort intresse.
- Arbetet har visat hur viktigt samverkan är mellan olika verksamheter. Genom ökad kunskap hos yrkesverksamma ökar också medvetenheten om

HRV-problematiken och därigenom ökar handlingskraften och efterfrågan om rutiner och fortsatt kompetensutveckling. Yrkesverksamma ser att det finns i en kedja där alla är viktiga för att alla barn och unga skall få så bra uppväxtvillkor som möjligt.

- Verksamheterna har hittills gynnat den utsatta målgruppen tydligast i den direkta operativa verksamheten och genom de ärendekonsultationer som gjorts med yrkesverksamma. I flera ärenden har konsultationer förmedlat information som varit avgörande för beslut om utreseförbud.
- Omställningen till digitala möten har upplevts som begränsande men har inte hindrat verksamheterna från att utföra sitt arbete. I vissa fall har fysiska möten med utsatta planerats och genomförts och då följt gällande rekommendationer från Folkhälsomyndigheten.
- ”Hands on”-konsultationer för yrkesverksamma stärker kompetensen i arbetsgrupper och får en spridning till kollegor

Nödvändigt stöd som ännu inte kunnat erbjudas

- Stöd till de som är under 18 år utan vårdnadshavarens medgivande.
- Stöd till målgruppen utsatt behöver längre tid för att utvecklas.

Utvecklingsbehov som identifierats

- Det är utmanande när lämnade förslag vid konsultationer inte efterföljs för den fortsatta handläggningen i ett ärende. Ett exempel är där socialtjänsten väljer att ta hem ett placerat barn eller att avstå att placera. I vissa av dessa fall kan emellertid en hemmaplanslösning vara en insats som i värsta fall kan sluta med dödlig utgång. Detta visar på ett fortsatt stort behov av kompetensutbildning både på grund- och specialistnivå.
- När ledningen i en verksamhet har kunskap och intresse i frågan möjliggörs också mer kunskap, mandat och handlingsutrymme till personalen. Därför att det är viktigt att lägga ännu mer fokus på information och utbildning även på ledningsnivå.
- Elevhälsan upplever att personal som arbetar på skolor ofta är engagerade och har en vilja att lära mer om hedersproblematik men att det saknas fördjupad kunskap. Fortsatta kompetenshöjande insatser behövs.
- Utökad behov av information om verksamheterna riktade till Region och myndigheter i delregionerna.
- Tydliga rutiner inom varje verksamhetsområde gällande hedersrelaterat våld och förtyck.
- Nationell samordning vad gäller föreskrifter rutiner mm.
- För att motverka korta projektider krävs en finansiering som sträcker sig över minst 3 år, detta vittnar även forskning i implementering om. En stor osäkerhet har funnits om en förlängning är möjlig slutet av varje år i detta projekt. Det medför en stor osäkerhet hos chefer och medarbetare om den

operativa personalen ska återgå till ordinarie tjänst. Tillvägagångssättet med kort framförhållning av fortsatta medel medför även merarbete för Länsstyrelsen.

- En svårighet är när arbetsgruppens sammansättning med representanter som väljs av respektive verksamhet sker utan att samordningen görs delaktiga för Resurscentrum respektive resursteamens tillsättningen när det gäller tid och omfattning.

Fokus på särskilt utsatta grupper

Göteborgs Stad

- Under 2020 har resursteamerna mött 21 personer där hbtq varit ingången till att kontakt tagits. Det har inledningsvis i huvudsak varit socialtjänst, skola och utsatta som tagit initiativ till kontakt. Det som karaktäriserar ärendena är att problemen är komplexa genom att de utsatta lever under svåra förhållanden såsom hot, våld, psykisk ohälsa och sex mot ersättning
- Rundabordsamtal med personer anställda inom Göteborgs Stad, civilsamhället och VGR med särskild kunskap och erfarenhet av hbtq frågor har genomförts. Syftet med samtalet var att få en samlad lägesbild av hur utsattheten ser ut och vilket stöd de efterfrågar. Ett arbete pågår för att se hur resursteamerna kan möta upp behoven och vilka frågor som behöver föras vidare till ansvarig nämnd.
- Samordnaren och ett av resursteamerna har besökt Kommunstyrelsen i Göteborgs HBTQ råd vid två tillfällen.
- Resursteamerna har i samverkan med Westpride och Grundskoleförvaltningen startat ett arbete med både lärare och elever vid två grundskolor. Teamerna har kunskapshöjande seminarier för lärare samt processande aktiviteter med elever efter att de sett en föreställning på temat. Tyvärr har aktiviteterna behövt ställas in på grund av Corona men väntas tas upp igen under 2021.
- Ett av teamerna har arbetat med "Kärleken är fri" i en grundskola med elever som kan antas befinna sig i riskzonen för att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck. Under veckan spelades och processades en teaterföreställning på temat hbtq och heder samt att civilsamhället var inbjuden att arbeta i klasserna.

Fyrbodal

- Webbsända konferenser har genomförts riktade till alla yrkesverksamma kring HBTQ och HRV, unga män som offer och förövare, intellektuella funktionsnedsättningar och HRV samt få inblick i en ung kvinnas frigörelse från en uppväxt med hedersrelaterat våld och förtryck.

Arbetets påverkan av covid-19

Göteborgs Stad

- Resursteamerna tidigare lade sitt planerade Instagram konto med avsikt att nå ungdomar på deras egna sociala plattformar. På kontots startsida betonades att kontot även riktar sig till unga hbtq-personer. I samband med starten av kontot trycktes visitkort med information samt affischer vilka placerades på fysiska platser där ungdomar förväntades befinna sig, såsom bland annat ungdomsmottagning, fritidsgårdar och bibliotek.
- Ett brev om att hjälp och stöd fanns att få vid utsatthet till elever som elevhälsans kuratorer inom gymnasieskolorna erbjöds använda och skicka ut till eleverna via skolans plattform som endast går att nå via lösenord. Det gjordes en riskbedömning i samband med detta och nyttan ansågs större än eventuell risk för att elev skulle bli utsatt av sin familj på grund av brevet.
- Teamen har anslutit sig till civilsamhällets stöd via bland annat skyddsbus-sar som vänder sig direkt till invånare och i ett annat fall besökte ett av teamen kyrkan efter att församlingen larmat myndigheterna då de märkt en ökad oro för att utsättas för våld hos församlingsmedlemmarna. Denna ökade oro om utsatthet kopplades till den pågående pandemin och den isolation den innebär.
- Drygt 20 aktiviteter som Resursteamerna tagit initiativ till som företrädesvis riktat sig till yrkesverksamma har fått ställas in på grund av pandemin.
- Den mest märkbara konsekvensen är arbetet som planerats med elever i samverkan med skolförvaltningar som har tvingats ställas in på grund av restriktioner. Detta har bland annat gällt teman som mänskliga rättigheter och hbtq.

Fyrbodal

- Initialt stannade delar av arbetet av och projektet tappade fart. Vi fick snabbt tänka om. Därefter har allt genomförts digitalt.
- Framtagande av informationsfilm till gymnasieungdomar som publicerades under maj månad. Med särskild målsättning att nå ut till eleverna via deras utbildningsplattform.
- Planerade konferenser under våren 2020 ställdes in pga. Covid-19 pandemi och ersattes med websända konferenser i samarbete med Högskolan Väst. Tre webbsända konferenser sändes under september månad med fokus på fördjupning av lagförändringar utifrån barnäktenskap och utreseförbud riktat till chefer och beslutsfattare samt andra berörda.

Planeringen framåt

Göteborg

I och med permanentande av resursteamerna och samordningen från 1 januari 2021 kommer ett utvecklingsarbete av teamerna och dess organisatoriska tillhörighet att ske under innevarande år. Antal resursteam kommer att omvandlas från 6 till 4, men med samma 6,7 tjänster inklusive samordnare

Då Stadens omorganisation är omfattande kommer resursteamerna att fortsätta sitt arbete utan större förändringar och i linje med tidigare uppdrag enligt en överenskommelse med respektive socialnämnd. Detta kommer att gälla tills vidare. De

kommer att stödja utsatta och yrkesverksamma, verka utan myndighetsutövning, förväntas vara flexibla och mobila samt erbjuda anonymitet om behov finns. Under 2021 kommer ett utvecklingsarbete av teamen att ske. Exempel på detta är:

Ökat fokus på förebyggande arbete

- Verka för ett ökat barnperspektiv
- Fortsatt satsning på utsatta grupper under 2021; Personer med intellektuell funktionsnedsättning inklusive psykisk ohälsa och trauma.
- Stöd till skolförvaltningarna som till exempel utbildningsförvaltningen i samband med implementering av rutiner gällande hrv.
- Stärka samverkan med berörda myndigheter och andra som möter målgruppen.
- Finna former för uppföljning av resursteamens arbete
- Samverkan med det Stödcentrum för personer utsatta för hrv som kommer att starta under 2021

Fyrbodal

- Den långsiktiga planeringen kring implementering av ett fortsatt arbete med hedersrelaterade frågor har tillgodosetts till viss del i Fyrbodal genom att alla kommuner beslutat om att bidra ekonomisk till en tillsvidareanställning på 50% med start när projektet är slut.
- Det finns tilltänkta personer som ges möjlighet att arbeta i projektet.
- Fortsätta med kompetenshöjning, ta fram rutin för att arbeta mot könsstymning, främja det förebyggande arbetet, stärka upp rutiner och metoder för de barn som inte kommer tillbaka till sin rättighet att få gå i skolan.
- Utveckla stödet till den utsatta målgruppen.
- Utveckla arbetet med gruppverksamhet.
- Varje verksamhet som deltar i projektet utvecklar sin hemarena samtidigt med det gemensamma arbete som Resurscentrum bedriver.
- Målet med Resurscentrum är att göra sig överflödiga och att då kompetensen är så hög i verksamheterna och handläggningen så proffsig att Resurscentrum avsluta sitt arbete. Förhoppningsvis är det år 2050 när en ny generation tar vid.

I samverkan med Länsstyrelsen ger de båda samordnarna i projektet stöd åt nya län som startar resurscentra under 2021.

Annika Lidström

Enhetschef Folkhälsa och Rättighetsfrågor
Länsstyrelsen Västra Götaland